

Nr 12

Av herr **Berglund m. fl.**, *angående sjukförsäkringsförmånerna för utlandssvenskar.*

(Lika lydande med motion nr 9 i Första kammaren)

Vårt land har glädjande nog blivit alltmera aktivt i sina förbindelser med andra länder, inte minst då det gäller bidrag och understöd till utvecklingsländerna. Här ställes inte endast medel till förfogande utan även arbetskraft somt är villig att åtaga sig ett många gånger betungande och uppoffrande arbete.

I detta arbete har under lång tid en rad olika svenska missioner, till största delen med egna frivilliga medel, tagit en verksam del och genom bl. a. skolor, sjukvård och annat socialt arbete jämnat vägen för ytterligare insatser. En stor skara svenskar vistas under längre eller kortare tid i dessa länder för fullgörandet av denna sin uppgift.

Bl. a. på grund av ett i många länder påfrestande klimat kan hos dessa sjukdomsfall inträffa som i vissa fall kan behandlas i respektive länder, men i många fall måste få sin behandling här hemma.

Ersättning för sjukvård och för förlorad arbetsinkomst är emellertid inte betryggande eller tillfredsställande genomförd i sådana fall.

Enligt lagen om allmän försäkring har svensk medborgare bosatt i Sverige rätt till den allmänna sjukförsäkringen och får ersättning för sjukvård antingen vårdbehovet uppkommit i Sverige eller utomlands. Ersättning för sjukvård som meddelats utanför Sverige utgår dock endast om vårdbehovet uppkommit utomlands.

En begränsning av tillämpningen av dessa bestämmelser förefinnes dock i det att den som tjänstgör i utlandet icke anses vara bosatt i Sverige längre än ett år efter utresan. Sjukvårdsbidrag på allmän sal kan svensk medborgare bosatt utomlands erhålla mot s. k. inomlänsavgift, d. v. s. fem kronor per dag enligt givna regler. Däremot kan endast den som är bosatt i Sverige erhålla rätt till sjukpenning.

Här föreligger en väsentlig brist i lagstiftningen om sjukpenning, vilken är angeläget att rätta till.

Som en jämförelse kan nämnas hur Norge löst detta vitala problem. Den norska sjukförsäkringen, som är organiserad i stort sett som den svenska, är i första hand knuten till bosättning i riket. Därutöver gäller emellertid försäkringen för norska medborgare som är anställda i norsk statstjänst

m. fl. För dessa gäller vissa särskilda bestämmelser som i stort sett innebär större förmåner än för sjukförsäkrade i allmänhet. Alla som omfattas av dessa bestämmelser skall tillhöra en särskild sjukkassa.

Enligt socialdepartementets bestämmande kan norska medborgare vare sig de är bosatta i riket eller ej under uppehåll utanför riket tillförsäkras samma förmåner som de som verkar i norsk statstjänst utomlands. Med stöd av detta bemyndigande har departementet för en rad persongrupper beslutat att de skall omfattas av sjukförsäkringen. I regel har därvid anslutningen gjorts beroende av att den sker på villkor som fastställs av Trygdekassen för sjömenn i utrikes fart, och denna föreskriver sedan hur anmälning samt premieinbetalning skall gå till.

Bland de persongrupper som på detta sätt anslutits till sjukförsäkringen är t. ex. norska missionärer tillhörande Det norske misjonsselskap samt Det norske misjonsforbund, alla under den tid de uppehåller sig i utlandet.

En av orsakerna till att man här i landet inte ansett sig kunna tillämpa sjukkasselagen för våra utlandsarbetare är den att det dels skulle bli svårt med inkomstkontrollen, dels att det skulle bereda åtskilligt med arbete att från svenskar bosatta i utlandet inkassera de avgifter det gäller.

Först ville vi framhålla beträffande bosättningen, att en svensk arbetare i utlandet med svensk arbetsgivare borde under sin utlandstjänst anses som alltfört vara bosatt i Sverige och där mantalsskriven. Beträffande mantalsskrivningen kunde denna lämpligast ske hos arbetsgivaren för den händelse vederbörande inte under utlandsvistelsen har kvar sin bostad i Sverige. Vad sedan beträffar inkasseringen av avgiften torde denna kunna ske genom arbetsgivaren. Denne utbetalar ju den anställdes lön i vanlig ordning och kan med tillgång till debetsedeln inbetala den stadgade premien. Kommunikationen mellan arbetsgivaren och försäkringskassan borde kunna ordnas så att nödig kontroll åstadkommes. Härigenom skulle alla hinder kunna undanröjas så att vederbörande inte behövde avföras ur försäkringsregistret, utan vid förekommande sjukdomsfall ersättningarna automatiskt trädde i funktion på samma sätt som om den försäkrade vistades här i landet.

Vi anser våra u-landsarbetare vara berättigade till denna trygghet liksom vilken annan svensk medborgare som helst.

Med anledning av vad vi här ovan anfört hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av lagen om allmän försäkring att svensk medborgare som är anställd av svensk arbetsgivare och har utlandstjänst tillförsäkras samma sjukförsäkringsförmåner som andra svenska medborgare.

Stockholm den 13 januari 1965

Matteus Berglund

Eric Nelander

Axel Gustafsson

Anders Jonsson

Thorvald Källstad
